

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 13. marca 2025*

„Predhodno odločanje – Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Člen 5(1)(d) – Načelo točnosti – Člen 16 – Pravica do popravka – Člen 23 – Omejitve – Podatki o spolni identiteti – Podatki, ki niso točni že od njihovega vpisa v javni register – Dokazila – Upravna praksa, v skladu s katero se zahteva dokaz o kirurškem posegu za spremembo spola“

V zadevi C-247/23 [Deldits]ⁱ,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska) z odločbo z dne 29. marca 2023, ki je na Sodišče prispela 18. aprila 2023, v postopku

VP

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji predsednika prvega senata, T. von Danwitz (poročevalec), podpredsednik Sodišča, M. L. Arastey Sahún, predsednica petega senata, A. Kumin, sodnik, in I. Ziemele, sodnica,

generalni pravobranilec: A. M. Collins,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. junija 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za VP G. Győző, ügyvéd, E. Polgári in T. L. Sepsi, ügyvéd,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,
- za estonsko vlado, N. Grünberg, agentka,

* Jezik postopka: madžarščina.

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

- za špansko vlado S. Núñez Silva in A. Pérez-Zurita Gutiérrez, agenta,
- za francosko vlado R. Bénard, B. Dourthe in B. Fodda, agenti,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman, A. Hanje in J. M. Hoogveld, agenti,
- za portugalsko vlado P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos in Â. Seiça Neves, agenti,
- za Evropsko komisijo A. Bouchagiar, H. Kranenborg in Zs. Teleki, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. septembra 2024
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 16 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, in popravek v UL 2016, L 127, str. 2; v nadaljevanju: SUVP).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med VP, fizično osebo, in Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (nacionalni generalni direktorat policije za tujce, Madžarska; v nadaljevanju: organ, pristojen za odločanje o azilu) glede popravka podatkov o spolni identiteti osebe VP v javnem registru, ki ga vodi ta organ.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 1, 10, 59 in 73 SUVP je navedeno:
 - „(1) Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov je temeljna pravica. V členu 8(1) [Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina)] in členu 16(1) [PDEU] je določeno, da ima vsakdo pravico do varstva osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj.
 - [...]
 - (10) Za zagotovitev dosledne in visoke ravni varstva posameznikov ter odstranitev ovir za prenos osebnih podatkov v [Evropski u]niji bi morala biti raven varstva pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov enaka v vseh državah članicah. V vsej Uniji bi bilo treba zagotoviti dosledno in enotno uporabo pravil za varstvo temeljnih pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. Kar zadeva obdelavo osebnih podatkov z namenom izpolnjevanja pravne obveznosti, za opravljanje naloge, ki se izvaja

v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu, bi moralo biti državam članicam dovoljeno ohraniti ali uvesti nacionalne določbe za podrobnejšo opredelitev uporabe pravil iz te uredbe. [...]

[...]

- (59) Zagotoviti bi bilo treba načine za lažje uresničevanje pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, iz te uredbe, vključno z mehanizmi, s katerimi se zahtevajo in po potrebi brezplačno pridobijo zlasti dostop do osebnih podatkov in popravek ali izbris osebnih podatkov ter uresničuje pravica do ugovora. [...]

[...]

- (73) Omejitve glede posebnih načel in pravic do [...] popravka ali izbrisa osebnih podatkov [...] se lahko uvedejo s pravom Unije ali pravom držav članic, če je to v demokratični družbi potrebno in sorazmerno zaradi zaščite javne varnosti, vključno [zaradi] preprečevanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, vključno z varovanjem pred grožnjami javni varnosti in njihovim preprečevanjem, [in za zagotavljanje] drugih pomembnih ciljev v splošnem javnem interesu Unije ali države članice, zlasti [...] vodenja javnih registrov iz razlogov splošnega javnega interesa, [...] ali varstva posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali pravic in svoboščin drugih, vključno s socialnim varstvom, javnim zdravjem in humanitarnimi nameni. Te omejitve bi morale biti skladne z zahtevami iz Listine in Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin[, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP)].“

- 4 Člen 1 SUVP, naslovljen „Predmet urejanja in cilji“, v odstavku 2 določa:

„Ta uredba varuje temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter zlasti njihovo pravico do varstva osebnih podatkov.“

- 5 Člen 2 SUVP, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Ta uredba se uporablja za obdelavo osebnih podatkov, ki se v celoti ali delno izvaja z avtomatiziranimi sredstvi, in za obdelavo osebnih podatkov, ki so del zbirke ali so namenjeni oblikovanju dela zbirke, ki se ne izvaja z avtomatiziranimi sredstvi.“

- 6 Člen 4 SUVP, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

- (1) ‚osebni podatki‘ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); določljiv posameznik je tisti, ki ga je mogoče neposredno ali posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika;

(2) ‚obdelava‘ pomeni vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklic, vpogled, uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje;

[...].“

7 Člen 5 SUVP, naslovljen „Načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov“, v odstavku 1 določa:

„Osební podatki morajo biti:

[...]

(d) točni in, kadar je to potrebno, posodobljeni; sprejeti je treba vse razumne ukrepe za zagotovitev, da se netočni osebni podatki brez odlašanja izbrišejo ali popravijo ob upoštevanju namenov, za katere se obdelujejo (‚točnost‘);

[...].“

8 Člen 6 SUVP, naslovljen „Zakonitost obdelave“, določa:

„1. Obdelava je zakonita le in kolikor je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

[...]

(c) obdelava je potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca;

[...]

(e) obdelava je potrebna za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu;

[...]

2. Države članice lahko ohranijo ali uvedejo podrobnejše določbe, da bi prilagodile uporabo pravil te uredbe v zvezi z obdelavo osebnih podatkov za zagotovitev skladnosti s točkama (c) in (e) odstavka 1, tako da podrobneje opredelijo posebne zahteve v zvezi z obdelavo ter druge ukrepe za zagotovitev zakonite in poštene obdelave, tudi za druge posebne primere obdelave iz poglavja IX.

3. Podlaga za obdelavo iz točk (c) in (e) odstavka 1 je določena v skladu s:

(a) pravom Unije; ali

(b) pravom države članice, ki velja za upravljavca.

Namen obdelave se določi v navedeni pravni podlagi ali pa je v primeru obdelave iz točke (e) odstavka 1 potreben za opravljanje naloge, ki se izvaja v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu. Navedena pravna podlaga lahko vključuje posebne določbe,

s katerimi se prilagodi uporaba pravil iz te uredbe, med drugim: splošne pogoje, ki urejajo zakonitost obdelave podatkov s strani upravljavca; vrste podatkov, ki se obdelujejo; zadevne posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki; subjekte, katerim se osebni podatki lahko razkrijejo, in namene, za katere se lahko razkrijejo; omejitve namena; obdobja hrambe; ter dejanja obdelave in postopke obdelave, vključno z ukrepi za zagotovitev zakonite in poštene obdelave, kot tiste za druge posebne primere obdelave iz poglavja IX. Pravo Unije ali pravo države članice izpolnjuje cilj javnega interesa in je sorazmerno z zakonitim ciljem, za katerega si prizadeva.

[...]“

9 Člen 16 SUVP, naslovljen „Pravica do popravka“, določa:

„Posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ima pravico doseči, da upravljavec brez nepotrebnega odlašanja popravi netočne osebne podatke v zvezi z njim. Posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ima ob upoštevanju namenov obdelave, pravico do dopolnitve nepopolnih osebnih podatkov, vključno s predložitvijo dopolnilne izjave.“

10 Člen 23 SUVP, naslovljen „Omejitve“, v odstavku 1 določa:

„Pravo Unije ali pravo države članice, ki velja za upravljavca ali obdelovalca podatkov, lahko z zakonodajnim ukrepom omeji obseg obveznosti in pravic iz členov 12 do 22 in člena 34, pa tudi člena 5, kolikor njegove določbe ustrezajo pravicam in obveznostim iz členov 12 do 22, če taka omejitev spoštuje bistvo temeljnih pravic in svoboščin ter je potreben in sorazmeren ukrep v demokratični družbi za zagotavljanje:

(a) državne varnosti;

(b) obrambe;

(c) javne varnosti;

(d) preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, vključno z varovanjem pred grožnjami javni varnosti in njihovim preprečevanjem;

(e) drugih pomembnih ciljev v splošnem javnem interesu Unije ali države članice, zlasti pomembnega gospodarskega ali finančnega interesa Unije ali države članice, vključno z denarnimi, proračunskimi in davčnimi zadevami, javnim zdravjem in socialno varnostjo;

[...]

(h) spremljanja, pregledovanja ali urejanja, povezanega, lahko tudi zgolj občasno, z izvajanjem javne oblasti v primerih iz točk (a) do (e) in (g);

[...]“

Madžarsko pravo

- 11 Člen 81 menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (zakon št. LXXX iz leta 2007 o pravici do azila) z dne 29. junija 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/83, v nadaljevanju: zakon o pravici do azila), določa:

„Organ, pristojen za odločanje o azilu, v ustreznem registru obdeluje osebne podatke beguncev, upravičencev do subsidiarne zaščite, upravičencev do statusa sprejetega prosilca („befogadott“), upravičencev do začasne zaščite („menedékes“) ter prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, za katere velja dublinski postopek, (v nadaljevanju: skupaj: osebe, za katere velja ta zakon) podatke v zvezi z njihovim prebivališčem in pomočjo ter podporami, do katerih so upravičeni, in njihovih naknadnih sprememb, da bi:

- (a) se preverilo, ali imajo status beguncev, upravičencev do subsidiarne zaščite, upravičencev do začasne zaščite ali upravičencev do statusa sprejetega prosilca, ter zagotovilo, da so upravičeni do pravic, ki izhajajo iz tega statusa;
 - (b) se preverilo, ali imajo pravico do pomoči in podpor, ki so določene v tem zakonu in drugih predpisih;
 - (c) se jih identificiralo;
 - (d) se preprečilo podvajanje postopkov in
 - (e) se ugotovilo, ali je bila prošnja vložena večkrat.“
- 12 Člen 82 zakona o pravici do azila določa:

„Za namene tega poglavja se za identifikacijske podatke fizičnih oseb štejejo naslednji podatki o osebah, za katere velja ta zakon:

[...]

(f) spol.“

- 13 Člen 83(1) tega zakona določa:

„Azilni register vsebuje naslednje podatke o osebah, za katere velja ta zakon:

(a) identifikacijske podatke fizičnih oseb;

[...].“

- 14 Člen 83/A(5) navedenega zakona določa:

„Organ, pristojen za odločanje o azilu, mora po uradni dolžnosti v azilnem registru izbrisati vnose, ki so v nasprotju s predpisi, in popraviti nepravilnosti in dopolniti izpuščene vnose.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 15 VP je oseba z iranskim državljanstvom, ki ji je bil leta 2014 na Madžarskem priznan status begunca. Oseba VP se je v utemeljitev svoje zahteve za pridobitev tega statusa sklicevala na svojo transspolno identiteto in predložila zdravniška potrdila, ki so jih izdali specialisti za psihiatrijo in ginekologijo. Iz teh potrdil je razvidno, da ima oseba VP moško spolno identiteto, čeprav je bila rojena kot ženska. Vendar je bila oseba VP, potem ko ji je bil priznan statusa begunca na tej podlagi, v azilni register – ki ga v skladu z določbami zakona o pravici do azila vodi organ, pristojen za odločanje o azilu, in ki vsebuje identifikacijske podatke, vključno podatek o spolu, fizičnih oseb, ki so pridobile status begunca – vpisana kot ženska.
- 16 Oseba VP je leta 2022 pri organu, pristojnem za odločanje o azilu, na podlagi člena 16 SUVP vložila prošnjo, da se navedba njenega spola popravi v moški spol in da se spremeni njeno ime v azilnem registru. Oseba VP je k tej prošnji priložila navedena zdravniška potrdila. Ta organ je z odločbo z dne 11. oktobra 2022 navedeno prošnjo zavrnil z obrazložitvijo, da oseba VP ni dokazala, da je bil na njenem telesu opravljen kirurški poseg za spremembo spola, in da predložena potrdila dokazujejo le njeno transspolno identiteto.
- 17 Oseba VP je zoper to odločbo vložila ničnostno tožbo pri Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska), ki je predložitveno sodišče. Oseba VP v utemeljitev svoje tožbe trdi, da transspolna identiteta po definiciji pomeni spremembo spolne identitete in da predložena zdravniška potrdila potrjujejo to spremembo. Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice naj bi izhajalo, da za priznanje spremembe spolne identitete ni mogoče zahtevati, da se opravi kirurški poseg za spremembo spola. Takšna zahteva naj bi bila tudi v nasprotju zlasti s členoma 3 in 7 Listine. Oseba VP poleg tega trdi, da je v več državah članicah, vključno s Kraljevino Belgijo, Kraljevino Dansko, Irsko, Helensko republiko, Republiko Malto, Portugalsko republiko in Kraljevino Švedsko, sprememba spolne identitete priznana na podlagi izjav zadevnih oseb. Oseba VP pojasnjuje, da je v zdravniških potrdilih, predloženih v podporo njeni tožbi, naveden njen moški videz in da je v njih diagnostično izrecno navedena koda F64.0 mednarodne klasifikacije bolezni Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), ki se nanaša na transspolno identiteto.
- 18 Organ, pristojen za odločanje o azilu, predlaga zavrnitev tožbe.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da čeprav zakon o pravici do azila res vsebuje splošno določbo o popravku napačnih vpisov, naj ta zakon ne bi določal ne postopka ne pogojev za priznanje spremembe spolne identitete in/ali imena v povezavi s tako spremembo. V zvezi s tem naj bi Alkotmánybíróság (ustavno sodišče, Madžarska) v sodbi št. 6/2018 z dne 27. junija 2018 odločilo, da je to, da madžarski zakonodajalec ni sprejel postopka, ki bi osebam, ki zakonito prebivajo na Madžarskem, ne da bi imeli status madžarskih državljanov, omogočal, da spremenijo navedbo v zvezi s svojim spolom in imenom, čeprav je bila madžarskim državljanom taka možnost dana, protiustavno. Poleg tega naj bi Evropsko sodišče za človekove pravice v sodbi z dne 16. julija 2020, Rana proti Madžarski (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), razsodilo, da je Madžarska kršila EKČP, ker ni določila postopka za pravno priznanje spremembe spolne identitete za begunce. Ta položaj pravne praznine naj bi od takrat kljub tem sodbam še vedno obstajal.
- 20 Ta položaj naj bi se še poslabšal zaradi dejstva, da od leta 2020 niti madžarski državljanji nimajo več možnosti pravnega priznanja spremembe spolne identitete. Oseba VP naj bi ravno zaradi tega neobstoja možnosti priznanja v nacionalnem pravu vložila tožbo na podlagi člena 16 SUVP.

V tem okviru se predložitveno sodišče sprašuje, ali ta člen organu, pristojnemu za odločanje o azilu, nalaga obveznost, da v azilnem registru popravi podatke o spolu, in če je tako, kakšne dokaze bi morala zadevna oseba predložiti v podporo svoji prošnji.

- 21 V teh okoliščinah je Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 16 SUVP razlagati tako, da mora organ, ki je v skladu z nacionalnim pravom pristojen za registre, v zvezi z uveljavljanjem pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, popraviti osebni podatek o spolu, ki ga je vpisal ta organ, če se je ta podatek spremenil po njegovem vpisu v register in zato ni v skladu z načelom točnosti iz člena 5(1)(d) SUVP?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 16 SUVP razlagati tako, da mora posameznik, ki zahteva popravek podatka o svojem spolu, predložiti dokaze v podporo svoji prošnji za popravek?
3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 16 SUVP razlagati tako, da mora posameznik, ki zahteva popravek, dokazati, da je bil na njegovem telesu opravljen kirurški poseg za spremembo spola?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 22 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 16 SUVP razlagati tako, da nacionalnemu organu, pristojnemu za vodenje javnega registra, nalaga, da popravi osebne podatke o spolni identiteti posameznika, če ti podatki niso točni v smislu člena 5(1)(d) te uredbe.
- 23 Najprej je treba spomniti, da ima posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, v skladu s členom 16 SUVP pravico doseči, da upravljavec brez nepotrebnega odlašanja popravi netočne osebne podatke v zvezi z njim. Posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ima ob upoštevanju namenov obdelave pravico do dopolnitve nepopolnih osebnih podatkov, vključno s predložitvijo dopolnilne izjave.
- 24 S to določbo se v praksi uresničuje temeljna pravica iz člena 8(2) Listine, v skladu s katero ima vsak posameznik pravico dostopa do podatkov, ki so bili zbrani v zvezi z njim, in pravico zahtevati, da se ti podatki popravijo.
- 25 Poleg tega je treba člen 16 SUVP razlagati ob upoštevanju po eni strani člena 5(1)(d) SUVP, ki določa načelo točnosti, v skladu s katerim morajo biti obdelani podatki točni in po potrebi posodobljeni, pri čemer je pojasnjeno, da je treba sprejeti vse razumne ukrepe, da se zagotovi, da se podatki, ki niso točni glede na namene njihove obdelave, nemudoma izbrišejo ali popravijo. Po drugi strani pa je treba to določbo razlagati tudi ob upoštevanju uvodne izjave 59 SUVP, iz katere je razvidno, da bi bilo treba zagotoviti načine za lažje uresničevanje pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, iz te uredbe, vključno z mehanizmi, s katerimi posameznik lahko zahteva oziroma doseže, da se po potrebi njegovi osebni podatki brezplačno popravijo.

- 26 V zvezi s tem je treba pojasniti, da je treba v skladu s sodno prakso Sodišča točnost in popolnost osebnih podatkov presojati glede na namen, za katerega so bili ti podatki zbrani (glej po analogiji sodbo z dne 20. decembra 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, točka 53).
- 27 Nazadnje, za namene razlage člena 16 SUVP je treba še spomniti, da je cilj te uredbe, kot izhaja iz člena 1 ter uvodnih izjav 1 in 10 te uredbe, med drugim zagotoviti visoko raven varstva temeljnih pravic in svoboščin posameznikov, zlasti njihove pravice do zasebnosti pri obdelavi osebnih podatkov, kot je določena v členu 8(1) Listine in členu 16(1) PDEU (sodba z dne 9. januarja 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, točka 21 in navedena sodna praksa).
- 28 V skladu s tem ciljem mora biti vsaka obdelava osebnih podatkov zlasti v skladu z načeli, ki so v členu 5 SUVP določena za obdelavo takšnih podatkov, vključno z načelom točnosti iz točke 25 te sodbe, vendar mora izpolnjevati tudi pogoje za zakonitost, naštetje v členu 6 te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 9. januarja 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 29 V teh okoliščinah je posodabljanje obdelanih podatkov bistveni vidik varstva posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, pri obdelavi teh podatkov.
- 30 V obravnavani zadevi ni sporno, prvič, da je informacijo o spolni identiteti osebe VP mogoče opredeliti kot „osebni podatek“, ker se nanaša na določenega ali določljivega posameznika v smislu člena 4, točka 1, SUVP, in drugič, da je bil ta podatek „obdelan“ v smislu člena 4, točka 2, te uredbe, ker ga je organ, pristojen za odločanje o azilu, zbral in zabeležil v javnem registru, in sicer v azilnem registru. Zato taka obdelava, ki se nanaša na podatke, ki so del zbirke ali so namenjeni oblikovanju dela zbirke, na podlagi člena 2(1) te uredbe spada na njeno stvarno področje uporabe (glej po analogiji sodbo z dne 9. januarja 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, točka 30).
- 31 Čeprav se zdi, da v okviru spora o glavni stvari ni bil izražen pomislek glede spoštovanja pogojev za zakonitost zadevne obdelave v smislu člena 6 SUVP, pa oseba VP, ki na podlagi člena 16 navedene uredbe zahteva popravek osebnega podatka o svoji spolni identiteti, zatrjuje, da organ, pristojen za odločanje o azilu, ni spoštoval načela točnosti iz člena 5(1)(d) te uredbe.
- 32 Glede na sodno prakso, navedeno v točki 26 te sodbe, mora predložitveno sodišče preveriti točnost podatkov, obravnavanih v postopku v glavni stvari, glede na namen njihovega zbiranja in zlasti z vidika člena 81(c) zakona o azilu presoditi, ali je namen zbiranja tega podatka identifikacija osebe, na katero se podatki nanašajo. Če gre za tak primer, se torej zdi, da se navedeni podatek nanaša na spolno identiteto, ki jo doživlja ta oseba, in ne na spolno identiteto, ki naj bi ji bila dodeljena ob rojstvu. V tem kontekstu bi moral upravljavec, v obravnavani zadevi je to organ, pristojen za odločanje o azilu – v nasprotju s tem, kar trdi madžarska vlada – upoštevati spolno identiteto navedene osebe, ki jo ta ima ob njenem vpisu v azilni register, in ne spolno identiteto, ki naj bi ji bila dodeljena ob rojstvu.
- 33 Zato, kot je generalni pravobranilec v bistvu poudaril v točkah 31 in 40 sklepnih predlogov in glede na spis, ki je na voljo Sodišču in iz katerega izhaja, da naj bi Madžarska v okviru postopka za priznanje statusa begunca priznala, da je oseba VP transspolna oseba, se zdi, da osebni podatek o njeni spolni identiteti, naveden v azilnem registru, ni bil točen od trenutka vpisa tega podatka v register.

- 34 V zvezi s tem se država članica – v nasprotju s tem, kar trdi madžarska vlada – ne more sklicevati na posebne določbe nacionalnega prava, sprejete na podlagi člena 6(2) in (3) SUVVP, da bi preprečila uresničevanje pravice do popravka, določene v členu 8(2) Listine in konkretizirane v členu 16 SUVVP.
- 35 Po eni strani je namreč iz uvodne izjave 10, tretji stavek, te uredbe razvidno, da je namen teh posebnih določb zgolj natančneje določiti uporabo pravil iz SUVVP in ne odstopanje od teh pravil.
- 36 Po drugi strani pa je mogoče pravico do popravka iz člena 16 SUVVP omejiti le pod pogoji iz člena 23 te uredbe v povezavi z uvodno izjavo 73 te uredbe. Država članica lahko torej med drugim z nacionalnimi zakonodajnimi ukrepi določi omejitve te pravice v zvezi z osebnimi podatki v javnih registrih, ki se vodijo iz razlogov splošnega javnega interesa. Vendar v obravnavani zadevi, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 44 sklepnih predlogov, iz spisa, ki je na voljo Sodišču, ni razvidno, da bi madžarski zakonodajalec v skladu s pogoji iz člena 23 SUVVP omejil obseg navedene pravice do popravka, niti da bi organ, pristojen za odločanje o azilu, zavrnitev glede zahtevanega popravka utemeljil s sklicevanjem na tako zakonsko omejitev. Zdi se namreč, da ta zavrnitev ne temelji na zakonodajnem ukrepu, sprejetem na podlagi člena 23 SUVVP, temveč na ugotovitvi, da oseba VP ni predložila dokaza o svoji spolni identiteti, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 37 Vsekakor se država članica ne more sklicevati na to, da v njenem nacionalnem pravu ni postopka za pravno priznanje transspolne identitete, da bi preprečila uresničevanje pravice do popravka podatka. V zvezi s tem je treba opozoriti, da čeprav pravo Unije ne posega v pristojnost držav članic na področju osebnega stanja oseb in pravnega priznanja njihove spolne identitete, morajo te države pri izvajanju te pristojnosti vseeno spoštovati pravo Unije. Zato je treba nacionalno ureditev, ki preprečuje, da bi lahko transspolna oseba zaradi nepriznanja njene spolne identitete izpolnjevala pogoj, ki je potreben za to, da bi bila upravičena do pravice, ki jo varuje pravo Unije, kot je v obravnavani zadevi pravica, določena v členu 8(2) Listine in konkretizirana v členu 16 SUVVP, šteti za načeloma nezdružljivo s pravom Unije (glej po analogiji sodbo z dne 4. oktobra 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, točki 53 in 60 ter navedena sodna praksa).
- 38 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 16 SUVVP razlagati tako, da nacionalnemu organu, pristojnemu za vodenje javnega registra, nalaga, da popravi osebne podatke o spolni identiteti posameznika, če ti podatki niso točni v smislu člena 5(1)(d) te uredbe.

Drugo in tretje vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 16 SUVVP razlagati tako, da država članica lahko z upravno prakso pogojuje uresničevanje pravice do popravka osebnih podatkov o spolni identiteti posameznika, ki so navedeni v javnem registru, s predložitvijo dokazov, med drugim o kirurškem posegu za spremembo spola.
- 40 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 47 sklepnih predlogov, v členu 16 SUVVP ni pojasnjeno, katere dokaze lahko upravljavec zahteva za ugotovitev netočnosti osebnih podatkov, katerih popravek zahteva posameznik.

- 41 Vendar je treba v tem kontekstu – če se od osebe, na katero se nanašajo osebni podatki in ki zahteva popravek teh podatkov, lahko zahteva, da predloži upoštevne in zadostne dokaze, ki jih je glede na okoliščine obravnavanega primera mogoče od te osebe razumno zahtevati, da bi dokazala netočnost navedenih podatkov (glej po analogiji sodbo z dne 8. decembra 2022, Google (Odstranitev povezav do domnevno netočne vsebine), C-460/20, EU:C:2022:962, točki 68 in 72) – pojasniti, kot je bilo opozorjeno v točki 36 te sodbe, da lahko država članica uresničevanje pravice do popravka omeji le ob spoštovanju člena 23 SUVP.
- 42 Člen 23(1) SUVP pa določa, da lahko pravo Unije ali pravo države članice, ki velja za upravljavca ali obdelovalca, z zakonodajnimi ukrepi omeji obseg obveznosti in pravic iz členov 12 do 22 in člena 34, ter iz člena 5 te uredbe če določbe zadevnega prava ustrezajo pravicam in obveznostim iz členov od 12 do 22 navedene uredbe, vendar pod pogojem, da takšna omejitev spoštuje bistvo temeljnih pravic in svoboščin ter da gre za nujen in sorazmeren ukrep v demokratični družbi za zaščito nekaterih ciljev, navedenih v tej uredbi, kot so zlasti pomembni cilji splošnega javnega interesa Unije ali države članice. Kot je bilo navedeno v točki 36 te sodbe, je pravica do popravka lahko omejena v okviru vodenja javnih registrov, ki se vodijo iz razlogov splošnega javnega interesa, zlasti za zagotavljanje zanesljivosti in doslednosti teh registrov.
- 43 V obravnavani zadevi je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da je zadevna država članica sprejela upravno prakso, v skladu s katero je uveljavljanje pravice transspolne osebe do popravka podatkov o njeni spolni identiteti v javnem registru pogojeno s predložitvijo dokaza o kirurškem posegu za spremembo spola. S takšno upravno prakso se omejuje pravica do popravka, ki mora biti v skladu s pogoji iz člena 23 SUVP, kot je bilo opozorjeno v prejšnjih dveh točkah te sodbe.
- 44 Vendar je treba poudariti, prvič, da ta upravna praksa ne izpolnjuje zahteve, v skladu s katero lahko pravo države članice obseg pravice iz člena 16 SUVP omeji le z zakonodajnimi ukrepi. Zdi se namreč, da madžarsko pravo ne vsebuje nobenega zakonodajnega ukrepa v zvezi z dokaznim standardom, ki se uporablja za popravek podatkov o spolni identiteti oseb, vpisanih v azilni register, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 45 Drugič, taka upravna praksa posega v bistvo temeljnih pravic, zagotovljenih z Listino, in zlasti v bistvo pravice do osebne celovitosti in pravice do spoštovanja zasebnega življenja iz členov 3 in 7 Listine.
- 46 V zvezi s tem je treba opozoriti, da imajo v skladu s členom 52(3) Listine pravice, ki jih zagotavlja Listina, enak pomen in obseg kot ustrezne pravice, ki jih zagotavlja EKČP, pri čemer je slednja prag minimalnega varstva (glej v tem smislu sodbo z dne 9. januarja 2024, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:845, točka 63 in navedena sodna praksa).
- 47 Iz ustaljene sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice pa izhaja, da člen 8 EKČP, ki ustreza členu 7 Listine, varuje spolno identiteto osebe, ki je sestavni del in eden najbolj intimnih vidikov njenega zasebnega življenja. Ta določba torej zajema pravico vsakogar, da določi podrobnosti svoje identitete kot človeškega bitja, kar vključuje pravico transspolnih oseb do osebne izpolnjenosti ter telesne in duševne celovitosti ter do spoštovanja in priznavanja njihove spolne identitete. Ta člen 8 državam za to poleg negativnih obveznosti, katerih namen je zaščititi transspolne osebe pred samovoljnim poseganjem javnih organov, nalaga tudi pozitivne obveznosti, kar vključuje tudi vzpostavitev učinkovitih in dostopnih postopkov, ki zagotavljajo

učinkovito spoštovanje njihove pravice do spolne identitete. Poleg tega imajo države glede na poseben pomen te pravice na tem področju le omejeno polje proste presoje (glej po analogiji sodbo z dne 4. oktobra 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, točki 64 in 65 ter navedena sodna praksa).

- 48 V tem kontekstu je Evropsko sodišče za človekove pravice med drugim razsodilo, da priznanje spolne identitete transspolne osebe ne more biti pogojeno s kirurškim posegom, ki ga ta oseba ne želi (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 19. januarja 2021, X in Y proti Romuniji, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, točki 165 in 167 ter navedena sodna praksa).
- 49 Nazadnje, tretjič, upravna praksa, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, nikakor ni niti potrebna niti sorazmerna za zagotovitev zanesljivosti in doslednosti javnega registra, kot je azilni register, ker je zdravniško potrdilo, vključno s predhodno psihodiagnozo, v zvezi s tem lahko upošteven in zadosten dokaz (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 6. aprila 2017, A. P., Garçon in Nicot proti Franciji, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, točki 139 in 142).
- 50 Glede na zgornje preudarke je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 16 SUVP razlagati tako, da se za uresničevanje pravice do popravka osebnih podatkov o spolni identiteti posameznika, ki so navedeni v javnem registru, od tega posameznika lahko zahteva, da predloži upoštevne in zadostne dokaze, ki jih je mogoče od navedenega posameznika razumno zahtevati, da dokaže netočnost teh podatkov. Vendar država članica nikakor ne sme z upravno prakso pogojevati uresničevanja te pravice s predložitvijo dokazov o kirurškem posegu za spremembo spola.

Stroški

- 51 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Člen 16 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)**

je treba razlagati tako, da

nacionalnemu organu, pristojnemu za vodenje javnega registra, nalaga, da popravi osebne podatke o spolni identiteti posameznika, če ti podatki niso točni v smislu člena 5(1)(d) te uredbe.

- 2. Člen 16 Uredbe 2016/679**

je treba razlagati tako, da

se za uresničevanje pravice do popravka osebnih podatkov o spolni identiteti posameznika, ki so navedeni v javnem registru, od tega posameznika lahko zahteva, da predloži upoštevne in zadostne dokaze, ki jih je mogoče od navedenega posameznika razumno zahtevati, da dokaže netočnost teh podatkov. Vendar država članica nikakor

ne sme z upravno prakso pogojevati uresničevanja te pravice s predložitvijo dokazov o kirurškem posegu za spremembo spola.

Podpisi